

Erityisavustaja Kari Jääskeläinen

1. Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen

Parikkala-Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi on ratkaisevassa roolissa heikentyvän ja muuttotappioisen Itä-Suomen elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Se on tärkeää erityisesti matkailun ja rajakaupan kehittämiseksi sekä teollisuuden vienti- ja tuontikuljetusmatkojen lyhentämiseksi. Rajanylityspaikan matkustajamäärän arvioidaan sen kansainvälistämisen myötä olevan 640 000 henkilöä vuonna 2030 (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutus selvitys). Kansainvälistäminen toisi 60 miljoonaa euroa lisätuloa Itä-Suomen matkailuun.

Parikkala-Syväoron rajanylityspaikka on ainoa tilapäinen rajanylityspaikka, jolla on vakituinen henkilöstö. Se on myös suurin tilapäisistä rajanylityspaikoista Suomen ja Venäjän välillä: rajanylityksiä Parikkala-Syväorossa oli vuonna 2018 yli 24 500 (kasvua edellisvuoteen 8,2 %). Liikennemäärät ovat jo tällä hetkellä maksimissaan suhteessa nykyiseen infrastruktuuriin. Ylityspaikan vaatimaton infrastruktuuri ja rajoitetut aukioloajat eivät riitä enää nykyisenkään liikenteen tarpeisiin.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen on Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien sekä Metsäteollisuuden keskusliiton, alueen yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamariosastojen yhteinen prioriteetti. Kyseiset toimijat ovat ajaneet kansainvälisen rajanylityspaikan avaamista jo vuosikymmeniä.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen kehittäisi Itä-Suomen alueen teollisuutta erityisesti Savonlinnassa. Savonlinnassa sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka kasvulle puuhuollon ja raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen Venäjältä on tärkeää. Lisäksi Savonlinnassa aloitti toimintansa vuonna 2019 venäläinen korkean teknologian valmistaja Argus Spectrum International, jonka päätoimipiste sijaitsee Pietarissa. Tehdas tulee työllistämään Savonlinnassa arviolta noin 150 henkeä. Yhteyskäytävä Pietariin on tärkeässä asemassa Argus Spectrum International:lle sekä muille alueen yrityksille ja työntekijöille.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen nähdään tärkeänä myös Venäjän puolella. Venäjän hallitus on tehnyt Suomelle virallisen esityksen rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta kansainväliseksi toukokuussa 2015 ja uudelleen huhtikuussa 2017.

Nykyiseen hallitusohjelmaan on linjattu hallituksen kehysriihen yhteydessä syyskuussa 2019, että rajanylityspaikka kansainvälistetään vuonna 2024.

Savonlinnan kaupunki esittää, että rajanylityspaikan kansainvälistämistä ryhdytään valmistelemaan ja että hallituksen kehysriihessä vuonna 2020 varmistetaan tarvittavat määrärahat rajanylityspaikan kansainvälistämisen infrastruktuuria ja henkilöstöä varten.

2. Investointien esteitä Venäjältä ratkaistava

Savonlinnan kaupungilla on runsaasti venäläistaustaisia matkailu- ja teollisuusalan yrityksiä. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Pietarin ja Leningradin alueen kanssa investointien edesauttamiseksi Savonlinnassa. Venäläisellä työvoimalla on matkailun lisäksi suuri merkitys alueen teollisuudessa. Vuonna 2019 Savonlinnaan perustettiin uusi korkean teknologiateollisuuden alalla toimiva tehdas Argus Spectrum International, joka työllistää lähitulevaisuudessa jopa 150 henkeä. Hallitus on tehnyt myös päätöksen Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisestä vuonna 2024, minkä myötä venäläinen matkailu ja työperäinen muutto lisääntyvät entisestään. Rajanylityspaikan avaamisella kansainväliseksi on myös suuri merkitys alueen venäläistaustaisten investointien kasvuun tulevaisuudessa.

Investointeihin tarkoitetun pääoman liikkuvuuden varmistaminen alueella

Alueen kehittämisen merkittäväksi haasteeksi on nykytilanteessa muodostunut pankkien ylivarovainen suhtautuminen venäläisten asiakkaiden tilien avaamiseen ja normaalien pankkiasioiden hoitamiseen. Tämä käytännössä estää investointien vastaanottamisen Suomeen.

Pankkien kanssa käydyissä keskusteluissa syy ylivarovaiseen suhtautumiseen juontaa pankkikonsernien pelosta joutua kokonaisuudessaan USA:n sulkulistalle, jos paikallisen pankkikonttorin johtaja tekee arviointivirheen asiakkuudessa. Tämä käytännössä johtaa siihen, että venäläisiä asiakkaita ei palvelella lainkaan ja olemassa olevilta venäläisasiakkailta suljetaan tilit heppoisin perustein. Käytännön tasolla pankkien varovainen suhtautuminen venäläisasiakkaisiin hidastaa ja jopa estää alueen investointeja. Tälläkin hetkellä Savonlinnassa on pattitilanteessa 10 miljoonan euron hotelli-investointi, johon paikallisella venäläistaustaisella yrittäjällä on varat sekä uskottava toteutus suunnitelma valmiina.

Esteeksi on muodostunut varojen siirtäminen. Kun varoja ei voida siirtää suomalaiseen pankkiin, on yrittäjällä jäänyt jo akuutin tilanteen vuoksi veroja ja esimerkiksi vesimaksu maksamatta sekä palkanmaksun kanssa on vaikeuksia. Hotelli-investoinnin rakentamiselle on jo luvat myönnetty, mutta varoja hän ei ole lukuisista selvityksistä huolimatta voinut siirtää Suomeen.

Kaupungilla on tällä hetkellä neuvotteluja monen eri toimijan kanssa teollisuuden lisäksi erityisesti matkailusektorilla. Ongelmista johtuen Savonlinnan alueesta kiinnostuneet yrittäjät ovat jopa luopuneet investoinnistaan byrokraatiaan törmättyään.

Savonlinnan kaupunki esittää, että venäläistaustaisten investointien edesauttamisesta Suomeen pankkisektorille annetaan riittävä ohjeistus asiakkaan taustojen sekä varojen alkuperän selvittämiseksi, jotta paikalliset pankkikonttorit voivat turvallisesti mielin palvella myös ulkomalaisia asiakkaita. Nykyinen ylivarovainen ote estää investointien toteutumista ja työpaikkojen syntymistä.